

BRANDSIKKERT DANMARK

- En national forebyggelsesstrategi

BRANDSIKKERT DANMARK

Rapporten samt dokumentation kan downloades på:
www.brandsikkert danmark.dk

Materialet er udarbejdet af:

SikkerhedsBranchen (Den Danske Brancheforening for Sikkerhed og Sikring),
Forsikring & Pension, Danske Beredskaber (Foreningen af Kommunale Brandvæsner),
DBI (Dansk brand- og sikringsteknisk Institut), **DABYFO** (Forum for Danske
Bygningsmyndigheder), og **IDA Brandteknik** (Ingeniørforeningen i Danmark).

Foto: Scanpix

Layout: Jarl Schmidt

Udgivet d. 10. december 2015

BRANDSIKKERT DANMARK

FÆRRE OMKOMNE OG TILSKADEKOMNE VED BRAND

- Hvert år omkommer der 80 personer ved brand
- 1.500 personer kommer hvert år på hospitalet på grund af brand
- Brand skaber lidelse, utryghed, værditab og miljøbelastning
- Vore nabolande gør det langt bedre end Danmark

HVORDAN?

- Røgalarm og komfurvagt i alle boliger
- Brandforebyggende besøg i sårbare hjem
- Brandteknisk eftersyn af fællesarealer i etageejendomme
- Befolkningsuddannelse i brandsikkerhed

BESKYT DANSKE ARBEJDSPLADSER MOD BRAND

- Brændte virksomheder giver tab af arbejdspladser
- 25 pct. af de brændte virksomheder bliver ikke genopført efter brand
- Brand forstyrrer infrastruktur og produktion
- Samfundet mister årligt mere end 2,7 mia. kr. ved brand

HVORDAN?

- Fasthold det nuværende brandsikkerhedsniveau
- Forenkling af regelværket og byggesagsbehandlingen
- Regelmæssigt eftersyn af elinstallationer
- Større brandsikkerhed ved varmt arbejde

VORES 8 MÅL

1. Færre dødsbrande
2. Ingen brande med over 5 omkomne
3. Mere viden om brand
4. Ingen brande, der lammer infrastruktur
5. Ingen brande, der giver tab af uerstattelige kulturværdier
6. Årligt samfundstab ved brand reduceret med 10 pct.
7. Halvering af miljøbelastningen ved brand
8. Danskernes evne til at forebygge brand skal forbedres

FORORD

Brand. Ordet kan få de fleste familier til at gyse og de fleste virksomhedsejere til at kigge bekymret på regnskabet. Brand betyder fratagelse af tryghed i vores egne hjem og på vores arbejdspladser.

Brand er dyr for Danmark - både menneskeligt og økonomisk.

Mange brande er det i dag muligt at forebygge. Med hjælp fra bedre byggematerialer, danskernes adfærd og bevidsthed om brand og et dygtigt brandvæsen er vi i dag nået langt. Men desværre ikke så langt som vores europæiske nabolande.

I årene efter den økonomiske krise har der været et naturligt behov for at hjælpe væksten på vej i Danmark. Men bagsiden af medaljen er, at man med hurtige initiativer og kortsigtede løsninger er på vej til at slække på vores brandsikkerhed på erhvervsområdet, samtidig med at der fra politisk side er et ønske om at skære på beredskabet.

Det er i sandhed en kortsigtet løsning, for når virksomheder, lagerhaller og fabrikker brænder ned, så genopbygges nogle af dem – bare ikke i Danmark. Derfor bliver det, som var tænkt som et sympatisk vækstinitiativ for dansk erhvervsliv, en rigtig dårlig forretning for Danmark.

Den menneskelige pris er også stor, når man vælger de hurtige løsninger. Målt i forhold til indbyggertallet dør der over tre gange så mange danskere i brand som i fx Tyskland.

Denne forebyggelsesstrategi er udarbejdet af brancher, der dagligt er i berøring med konsekvenserne af brand.

Vi tror på og har dokumentation for, at forebyggelse af brand i Danmark er en god forretning - både menneskeligt og økonomisk.

Det er egentlig ganske enkelt.

**Forebyggelse af brand redder liv
og arbejdspladser i Danmark**

INDHOLD	SIDE
Indledning.....	1
Et kig bagud.....	3
Brand i boliger.....	5
Hvorfor?.....	5
Hvordan?.....	8
Brand i virksomheder.....	11
Hvorfor?.....	11
Hvordan?.....	15
De konkrete målsætninger.....	19
Dokumentation.....	21

INDLEDNING

Kan danskerne være trygge ved de lempelser af brandkravene, som regeringens vækststudspil lægger op til, når der samtidig sker besparelser på beredskabsområdet?

Dansk brandsikkerhed er en kombination af tre faktorer:

- En **forebyggende indsats** ved hjælp af love og regler, der fører til en høj brandsikkerhed.
- En **afhjælpende indsats**, der består af kommunalt redningsberedskab og et statsligt overbygningsberedskab.
- En **forsvarlig bygningsdrift**, der sikrer løbende vedligehold for at undgå brand.

Foretager man en større indsats på ét område, er det muligt at lempe på andre, men i øjeblikket ser vi, at der bliver lempet på alle tre områder. Det sker med initiativer, der lemper brandkrav, man ønsker at spare på beredskabet og sidst indføre væsentlige ændringer på brandsynsbekendtgørelsen.

Bekymringen for disse ændringer har fået en række aktører, der alle er i berøring med konsekvenserne af brand, til at gå sammen om denne strategi.

Strategien er opdelt i to hovedemner:

- **Behov og løsninger for at sikre færre omkomne og tilskadekomne ved brand.**
- **Behov og løsninger for, hvordan vi beskytter danske arbejdspladser bedre mod brand.**

I starten af denne strategi er der et kort kig tilbage i Danmarkshistorien, der beskriver, hvorfor brandforebyggelse historisk set altid har været vigtig for Danmark og kort forklarer, hvorfor vores brandkrav ser ud, som de gør.

I hvert hovedemne beskrives det, *hvorfor* der er et behov for at sætte ind, dokumenteret med tal for Danmark og vores nabolande. Derefter beskrives det, *hvordan* man bedst sætter ind.

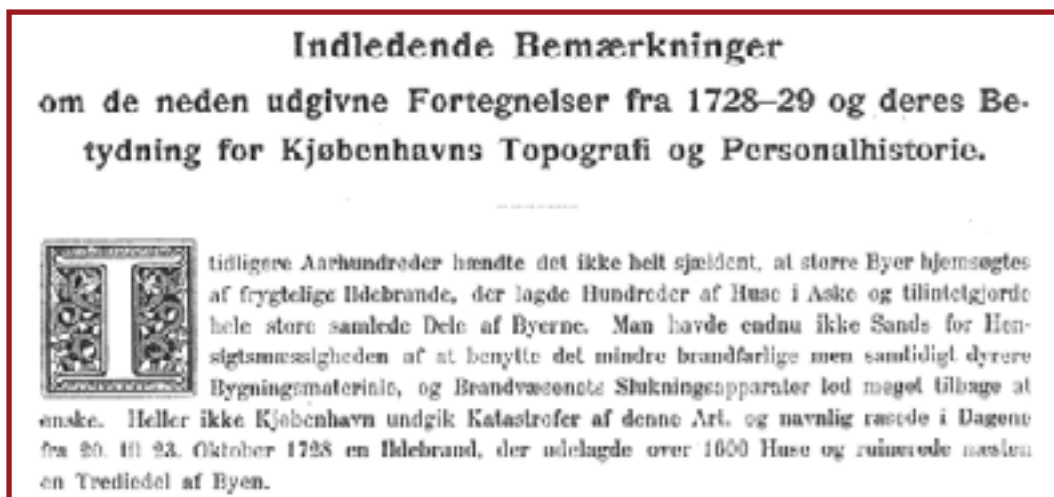
Strategien afsluttes med otte konkrete målsætninger for et brandsikkert Danmark.

ET KIG BAGUD

- *Hvorfor ser de danske brandkrav ud, som de gør?*

De regler, som gælder for opførelse af bygninger i Danmark, er ikke kommet ud af den blå luft. De er summen af århundreders gode og dårlige erfaringer og er opstillet for at sikre personer, virksomheder og det danske samfund mod brand.

Således starter bogen ”*Københavns Huse og Indvånere efter Branden 1728*” om en af de værste brande i danmarkshistorien. Branden var skyld i, at en tredjedel af København brændte ned på ganske få døgn, og at op imod hver 5. københavnere blev hjemløs. Branden var - bortset fra branden i London i 1666 - den største brand, der havde ramt en storby i Europa. Branden opstod på baggrund af en række uheldige omstændigheder, ikke meget anderledes end når storbrande opstår i dag. Udover de ganske voldsomme økonomiske tab for byen, mistede man i branden unikke dokumenter over Danmarkshistorien – blandt andet byens regnskaber, rådhusprotokoller og hele Roskilde domkirkes og bispestifts arkiv, der uheldigvis var blevet flyttet til København. Et stykke af Danmarkshistorien gik op i flammer og gik tabt for eftertiden. Efter branden blev der foreslået flere forebyggende tiltag, blandt andet at genopbygningen af huse i København skulle ske i sten. Af økonomiske årsager blev dette ikke gennemført. Der skulle endnu en københavnsk storbrand til i 1795, før et reelt påbud om grundmur blev indført.

De to brande i 1728 og 1795 fik danskernes øjne op for behovet for regulering og forebyggelse af brand. Udover påbud om grundmure, skulle husene nu have knækkede hjørner, så brandvæsnene nemmere kunne komme frem, og husene måtte ikke bygges højere end gaderne var brede. Sidst er det bemærkelsesværdigt, at de store pladser, vi i dag stolt viser frem for turister i København, blev indført for at lave naturlige brandbælter igennem byen.

Det var nogle af de første forebyggende tiltag, Danmark tog på brandområdet.

Brand som våben

Siden svenskekrigen havde det været forbudt at brandsikre husene i det såkaldte demarkationsterræn. Husene i disse områder skulle kunne brændes af i tilfælde af, at Danmark endnu engang blev udsat for fjendtlig belejring. Derfor havde indbyggerne heller ikke mulighed for at tegne en brandforsikring. Dette ophørte gradvist via dispensationer gennem tiden, da områderne blev mere populære og København udviklede sig fra at være en fæstningsby til en handels- og industriby

Christiansborgs brande

Christiansborg har været brændt ned to gange. Først i 1794 og igen i 1884. Blandt andet på grund af skorstensbrand og uansvarlig opbevaring af brandfarlige materialer. Den senere berømte Herman Bang beskriver her branden i 1884.

» Hele den indre gård lignede ét bål. Heden brændte vore kinder. Jeg så kongen midt i en klynge med sine to sønner. Hans ansigt var forfærdet og blegt, ganske ligt en stiv maske. Han bevægede mekanisk hænderne i hinanden. Jeg hørte, der blev givet ordre til sprængning af kirkeporten. Man råbte overalt på Zeltner. Han var intetsteds. Og rundt i kældrene brændte gassen endnu. Man kunne ikke slukke, ingen vidste hvor hovedledningen var. Således brændte gassen midt i det flammende slot. »

Branden på Hotel Hafnia i 1973

Branden på Hotel Hafnia kostede 35 mennesker livet, og det kom senere frem, at den var påsat. Hafniabranden ændrede for alvor opfattelsen af brand og de menneskelige konsekvenser, der følger flammers indtog. Som direkte konsekvens af hotelbranden udstedte Justitsministeriet i 1974 en bekendtgørelse, der medførte krav om varslingsanlæg og brandmæssig adskillelse. Som yderligere konsekvens af branden har brandvæsnet i dag brandtilsyn, og med hjælp fra teknologiske virkemidler kan man nu bedre begrænse brande, blandt andet med automatiske brandalarmer, der alarmerer brandvæsnet direkte.

Det er disse erfaringer helt tilbage fra branden i 1728, der har formet de brandkrav, vi har i dag.

BRAND I BOLIGER

-Behov og løsninger for at sikre færre omkomne og tilskadekomne i brand

Hvorfor færre omkomne og tilskadekomne i brand?

Fordi der hvert år omkommer 80 personer i brand

Siden 1970 er der i Danmark ført statistik over omkomne ved brand.

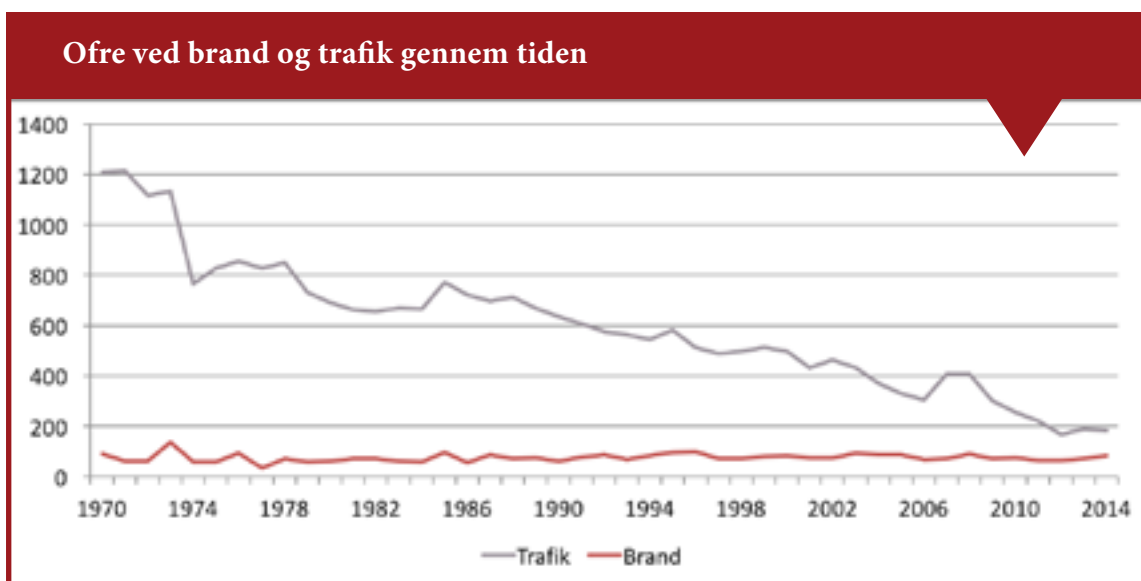
Antallet af omkomne svinger fra år til år, men gennemsnittet ligger stabilt omkring 80 menneskeliv med en klar overvægt i de ældste befolkningsgrupper.

I takt med at danskerne lever længere og er længst muligt i eget hjem, må det forventes, at antallet af omkomne ved brand vil stige, hvis ikke der iværksættes foranstaltninger for at højne brandsikkerheden i danske hjem.

I 2000 udgav Beredskabsstyrelsen ”Handlingsplan for nedbringelse af antallet af dødsbrande i Danmark”, som tog udgangspunkt i, at der hvert år omkom ca. 80 personer ved brand. Handlingsplanen identificerede en række karakteristika for dødsbrandene og for de personer, som rammes af dem. Handlingsplanen opstillede en bruttoliste med forslag, hvoraf en mindre del siden da i større eller mindre omfang er blevet gennemført af forskellige aktører.

Men det er ikke lykkedes at knække kurven.

Sat i perspektiv

Kilde: Vejdirektoratet og Beredskabsstyrelsen

Note: I årene 1975 og 1978 -1982 er antallet af omkomne ikke opgjort. Tallene i disse år udgøres af antallet af dødsbrande, dvs. brande, hvor én eller flere personer omkommer.

Som kurven viser, er antallet af dræbte i trafikken reduceret med 85 pct. fra 1213 til 183 til trods for en stærkt forøget trafik. Færdselssikkerhedskommissionens mål for 2020 er 120 omkomne.

På et andet område, hvor der forekommer langt færre ofre, har man haft succes med at indføre strategier og målsætninger. Man har på arbejdsmiljøområdet vedtaget en strategi for arbejdsmiljøindsatsen frem til 2020 for at reducere antallet af alvorlige arbejdsulykker med 25 pct. Der omkom i 2010 39 personer i arbejdsulykker i Danmark.

Tilbage står, at der stadig mangler en forebyggende indsats på brandområdet. Som erfaringerne viser fra både trafik- og arbejdsmiljøområdet, gør det en forskel, når man opstiller klare målsætninger for området.

1.500 personer kommer hvert år på hospitalet på grund af brand

Ifølge Landspatientregistret blev der i 2012 på landets hospitaler behandlet ca. 1.500 personer for røgforgiftning og forbrændinger forårsaget af brand. Skoldning og berøring af varme kogeplader m.v. er ikke medtaget i dette tal.

Fordi brand skaber lidelse, utryghed og værditab

Ud over 80 omkomne og 1.500 hospitalsbehandlede tilskadekomne, forårsager brand mange andre personskader, såvel fysiske som psykiske hos de berørte og deres pårørende. Dertil kommer den utryghed, som brand skaber hos naboer og det dårlige ry, som bebyggelser kan få, hvis de ofte rammes af brand. De fleste bygninger i Danmark er brandforsikrede, men 17 pct. af boligejerne og 4,5 pct. af boligejerne har ingen indboforsikring. Dette svarer til, at ca. 10 pct. af Danmarks husstande ikke har nogen indboforsikring, og derfor lever med en stor risiko ved brand.

Fordi brand skader miljøet

Miljøet belastes af brand – både ved at ressourcer går tabt, og ved at den ukontrollerede forbrænding sender miljøskadelige stoffer ud i luften og jorden. Forurenede slukningsvand kan også bidrage til belastning af vandmiljøet.

Fordi vores nabolande gør det langt bedre end Danmark

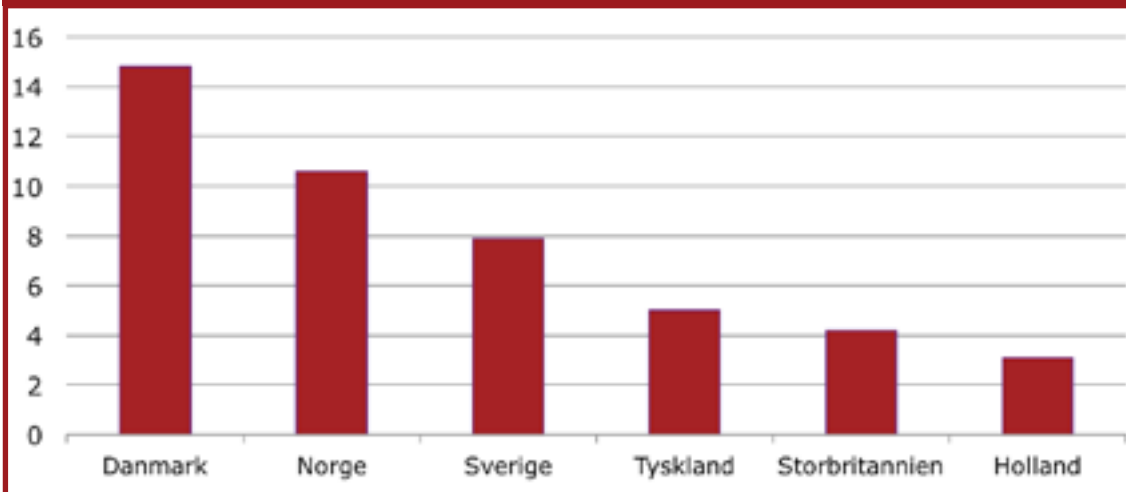
Som det fremgår nedenfor, har Danmark uforholdsmæssigt mange omkomne ved brand i forhold til lande, som vi normalt sammenligner os med.

I Sverige har man formuleret strategien ”*Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand*”, og i Norge har man fastsat en række konkrete mål for brandforebyggelsesarbejdet:

- Færre omkomne i brand.
- Undgå tab af uerstattelige kulturhistoriske værdier.
- Undgå brande, som lammer kritiske samfundsfunktioner.
- Styrket beredskab og håndteringsevne.
- Mindre tab af materielle værdier.

Norge har udarbejdet en ”*Nasjonal kommunikationsstrategi for brannsikkerhet*”, og i Finland har man ligeledes udarbejdet ”*Räddningsväsendets strategi 2025*”, hvor et af de strategiske mål er ”Ulykker kan effektivt forebygges i samarbejde med andre aktører. Antallet af ulykker og skader mindskes i væsentlig grad”.

Danmark på en trist førsteplads i antal af branddøde pr. mio. indbyggere i 2014

Kilde: SikkerhedsBranchen

Note: Det skal bemærkes, at der er marginale forskelle på definitionen af omkomne ved brand i forskellige lande.

Storbritannien viser vejen

Storbritannien har i 30 år målrettet arbejdet for at nedbringe antallet af brandofre. Det er derigennem lykkedes at reducere antallet drastisk. I 1985-86 omkom der i Storbritannien 967 personer i brand. Tallet var i 2014 nedbragt til 272, en reduktion på 72 pct. Hvis Danmark i de samme 30 år havde gennemført en tilsvarende reduktion, ville det årlige antal omkomne i Danmark være reduceret fra ca. 80 til ca. 24. Det vil altså sige, at i samme periode kunne 800 danskere være sparet for at omkomme i brand.

Hvordan får vi færre omkomne og tilskadekomne i brand?

Røgalarm og komfurvagt i alle boliger

Ca. 70 pct. af Danmarks boliger har en røgalarm, men den findes kun hos 15 pct. af de omkomne ved brand. Røgalarmer i samtlige boliger vil derfor yde et stort bidrag til at nedbringe omfanget af personskader ved brand. Traditionelle røgalarmer er dog ikke tilstrækkelige i alle situationer; de forhindrer jo ikke brand og slukker heller ingen brande, men giver et tidligt varsel, som der skal reageres på. For personer med nedsat funktionsevne findes der mere avancerede tekniske løsninger.

Uforsigtig rygning er den suverænt hyppigste årsag til dødsbrande, men også uforsigtighed ved madlavning er en hyppig årsag til dødsbrande. Det forekommer urimeligt, at en gryde med glemt mad eller fritureolie skal have dødelig udgang. Disse situationer kan forebygges med tekniske tiltag som en ”komfurvagt”, som slukker for komfuret, hvis det bliver for varmt. Komfurvagt har siden 2010 været lovpligtig i Norge ved nye elinstallationer i boliger. Af andre tekniske brandsikkerheds løsninger kan nævnes ”mobile sprinkleranlæg”, som kan opsættes i plejeboliger m.v. hos specielt sårbare personer.

Brug af mobile sprinkleranlæg

Københavns Brandvæsen har i 2012 iværksat et projekt, hvor mobile vandtågeanlæg opstilles hos sårbare plejehjemsboere. Siden da har man registreret 9 tilfælde, hvor anlægget gjorde en positiv forskel og ét tilfælde, hvor beboeren desværre ikke overlevede. Ud over mobilsprinklernes livreddende effekt har de nedbragt omkostningen ved en typisk brand i en plejehjemsbolig fra ca. **370.000 kr. til ca. 40.000 kr.**

Kilde: Københavns Brandvæsen

Brandforebyggende besøg i sårbare hjem

I Storbritannien oplever man, at brandforebyggende hjemmebesøg hos risikogrupperne er den enkeltforanstaltning, som har bidraget mest til den store reduktion i antallet af omkomne og tilskadekomne. Konceptet er implementeret i Norge og hos enkelte kommuner i Danmark. Beredskabsstyrelsen har – ligeledes med inspiration fra Storbritannien - udarbejdet projektet ”Brandsikker Bolig”, et koncept som bør udbredes til hele Danmark.

Brandteknisk eftersyn af fællesarealer i etageejendomme

I etageejendomme er det vigtigt, at en eventuel brand ikke får mulighed for at brede sig og true liv og værdier i stort omfang, uanset om branden opstår tilfældigt eller ved brandstiftelse. Derfor bør der tages skridt til at sikre, at etageejendomme har den indbyggede brandsikkerhed, som er tilsigtet, og som beboerne med rimelighed kan forvente.

Eksempelvis pegede et udviklingsprojekt foretaget af Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut i 2014 på en række forhold, som havde haft afgørende betydning for omfanget af en række store tagbrande:

I den ældre boligmasse var de typiske svigt i bygningers brandsikring:

- Manglende sammenbygning mellem brandsektionsvægge og tagdækningen.
- Store sammenhængende tagrum, der ikke var opdelt med brandsektionsvægge.
- Manglende brandlukninger omkring installationer.
- Defekte døre fra trapperne til tagrummet.
- Undertage som indvendige overflader i kolde loftsrum.

I den nyere bygningsmasse var de typiske svigt i bygningers brandsikring:

- Manglende sammenbygning mellem brandsektionsvægge og tagdækningen.
- Manglende brandlukninger omkring installationer.
- Loftlemme uden brandmodstandsevne.
- Mangelfuld brandsikring ved brandsektionsvægge.

Redningsberedskaberne peger derudover på, at der ofte henstilles ejendele og brændbart affald i etageejendommers fællesarealer som kældre, opgange og tagetager, hvilket både kan bidrage til brandstiftelse og hindre beboernes evakueringsmuligheder.

Derfor bør der etableres hjemmel til, at brandvæsenerne ud fra en risikovurdering kan vælge at foretage brandtekniske eftersyn af fællesarealer i etageejendomme.

Der dør relativt flere ved brand i etageejendomme end i villaer/rækkehuse

Dette faktum blev konstateret allerede i Beredskabsstyrelsens ”Brandsikkerhed i almene boliger” i 2009 og bekræftes af tallene for femårsperioden 2010 – 2014, hvor 123 personer omkom ved brand i lejligheder og 114 ved brand i villaer, rækkehuse m.v. Sat i relation til antallet af boligenheder af de to arter, omkommer der relativt set 65 pct. flere i etageboliger end i villaer og rækkehuse m.v.

Kilde: Beredskabsstyrelsen og Danmarks Statistik

Note: Omkomne pr. mio. indbyggere i hhv. lejligheder og villaer i perioden 2010 - 2014

Befolkningsuddannelser i brandsikkerhed

TrygFondens befolkningsundersøgelse ”Brandsikkerhed 2014” kom frem til, at 360.000 danskere inden for de seneste 5 år har oplevet en brand i egen bolig. I samme periode er brandvæsenerne rykket ud til ca. 26.000 boligbrande. Dette peger på, at der i befolkningen er gode kompetencer til stede, som kan håndtere de små brande. Disse kompetencer bør både fastholdes og styrkes, ikke mindst fordi der stadig kommer nye generationer til.

Beredskabsstyrelsens undervisningsmateriale til grundskolen anvendes af ca. 50 pct. af skolerne, og Beredskabsforbundets uddannelsesforløb ”Robust borger” er kommet godt i gang. Desuden skal nævnes Brandkadetterne, som er et ungdomsbrandkorps med stærkt socialt sigte. Der er dog stadig plads til at øge indsatsen, fx til alle landets grundskoler samt håndværksuddannelser og eksempelvis føje brandslukning til den obligatoriske førstehjælpsundervisning på køreskolerne.

Gode brandkundskaber i befolkningen kan redde liv og værdier.

BRAND I VIRKSOMHEDER

-Behov og løsninger for at sikre færre erhvervsbrande

Hvorfor færre brande i virksomheder?

Fordi brændte virksomheder giver tab af arbejdspladser

Hvis en produktionsvirksomhed rammes af en omfattende brand, viser erfaringen, at de fleste ufaglærte timelønsmedarbejdere bliver opsagt umiddelbart efter, mens enkelte bistår med oprydningen. Herefter kommer en periode, hvor ledelsen ofte overvejer, om og hvor virksomheden eventuelt skal genopbygges, hvilket er afgørende for, om medarbejderne kan genansættes. Desværre benytter nogle virksomheder anledningen til at flytte produktionen til udlandet.

Brand i Rose Poultry

Fjerkræslagteriet Rose Poultry i Vinderup brændte den 6. juni 2012. 400 medarbejdere blev afskediget - selv tillidsfolk.

Fordi 25 pct. af de brændte virksomheder ikke genopføres efter brand

Ifølge Forsikring & Pension, genopføres en fjerdedel af de virksomheder, som har haft brand med omkostninger på 5 mio. kroner eller mere, ikke efter en brand.

Tallet er med stor sandsynlighed endnu højere, da virksomheder først over tid mærker konsekvenserne af større brande i form af tabte markedsandele, tab af kunder og skadet produktionsapparat.

Brand i JA Byggeland i Måløv

JA Byggeland i Måløv brændte 10. juli 2014. Bygningen blev så beskadiget, at den måtte rives ned og medarbejderne afskediges. Det varede over et år, før den genopførte tømmerhandel igen stod klar.

Brand hos Aalbæk Specialiteter i Billund

Der opstod brand i 4.000 m² slagterifabrik på grund af en kortslutning i elinstallationen. Virksomheden var blandt andet bygget af lette såkaldte sandwichkonstruktioner med brændbar isolering, der var medvirkende årsag til, at Aalbæk specialiteter i Billund brændte ned til grunden. Af 70 ansatte blev de 40 ansatte opsagt umiddelbart efter branden. Skaderne er senere vurderet til ca. 84 mio. kr., og virksomheden er i dag blevet solgt og produktionen flyttet ud af kommunen.

Fordi brand forstyrrer infrastruktur og produktion

Brand i virksomheder berører naturligvis ejerne, personalet, kunderne, leverandørerne og forsikringsselskabet. Brandslukningen kan desværre også i betydeligt omfang genere og påvirke i særdeleshed nabovirksomheder, ikke blot i form af brandspredning og eventuel evakuering, men også længerevarende gener grundet problemer med IT, tele- og energiforsyning og ikke mindst trafikale forhold i lokalområdet. Oftest kan disse gener ikke forudses, da påvirkningen i høj grad afhænger af en lang række variabler.

I takt med at mange virksomheder koncentrerer omkring motorveje, øges infrastrukturens sårbarhed over for afbrydelser som følge af brand. For eksempel måtte DSB afbryde togdriften mellem Kolding og Lunderskov under eksplosionsbranden i N. P. Johnsens fyrværkerifabrik i Seest i 2004.

Fordi samfundet årligt mister 2,7 mia. kr. ved brand

Forsikringsselskaberne registrerer årligt ca. 70.000 brandskader i bygning og løsøre til en samlet værdi af ca. 2,7 mia. kr., hvoraf over halvdelen forekommer i erhverv.

Hertil kommer yderligere økonomiske tab grundet driftstab, uforsikrede skader samt samfundsomkostningerne ved afbrydelse af trafik, el og kommunikation. Desuden påføres samfundet udgifter til brandvæsen, politi, ambulance, hospital, genoptræning, sygedagpenge og tabt arbejdsevne.

Danish Crowns dyre brande

I perioden 2007 – 2011 har slagterikoncernen Danish Crown været udsat for 5 større brande alene i Danmark med en samlet skade på ca. 183.770.000 Euro.

April 2007 brand, Blans	120.800.000 €
Juli 2007 brand, Skive	56.700.000 €
Jan. 2008 Eksplosion, DAKA, Løsning	670.000 €
Feb. 2008 brand, Tulip, Svenstrup	1.500.000 €
Dec. 2011 brand Tulip Esbjerg	4.100.000 €
TOTAL	183.770.000 €

Kilde: Danish Crown

Brand hos Danish Crown i Skive.

Ved branden i Skive juli 2007 nedbrændte 17.500 m² og 470 medarbejdere blev midlertidigt flyttet til andre fabrikker. Slagteriet blev lukket i 2008 og grunden derefter sat til salg.

Hvordan beskyttes virksomheder mod brand?

Fasthold det nuværende sikkerhedsniveau

I erhvervsbygninger omkommer der meget sjældent personer, men de økonomiske skader er betydelige. I takt med udviklingen i samfundet og byggemetoderne, bør det nuværende brandsikkerhedsniveau opretholdes, men gerne på nye måder. Hvis sikkerhedsniveauet lempes, vil det betyde endnu større tab af arbejdspladser ved brand end nu, både fordi brandene vil blive større, og fordi brandvæsenets indsatsmuligheder vil blive forringede.

Sprinkleranlæg redder virksomhed

Virksomheden UNIMERCO i Sunds har en 18.500 m² bygning. Ved en brand i en drejebænk efter arbejdstid, slukkede sprinkleranlægget branden med så små skader til følge, at produktionen kunne genoptages efter kun to dage.

Ensartet byggesagsbehandling

Bygningsreglementet er som udgangspunkt gældende, når man opfører en bygning.

Ved mere kompliceret byggeri skal man også tage hensyn til love og bestemmelser fra blandt andre Beredskabsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen og Arbejdstilsynet.

Byggesagsbehandlingen varetages af kommunerne og oftest i et samarbejde med de kommunale beredskaber. Sagsbehandlingen opleves ofte uensartet og unødvendigt kompliceret, hvorfor der er behov for at tænke nyt på dette område.

Der er behov for tydelige retningslinjer for byggesagsbehandlingen, så der ikke opstår usikkerhed om kravene til byggeriet i de forskellige kommuner.

Brand forsinket byggeriet

Der bør være fokus på forebyggelse af brand i byggefasen, hvor bygningen er ekstra sårbar overfor ydre påvirkning. En brand i en bygning under opførelse forsinket aflevering til bygherre betydeligt og har store økonomiske konsekvenser.

Sydhavn Skole

Københavns Kommune opførte i 2012 Sydhavn Skole, som skulle åbne i april 2013. 26. november 2012 brændte store dele af skolens hovedbygning – antagelig en påsat brand. Branden udskød skolens åbning i to år til august 2015, hvilket bl.a. indebærer, at eleverne måtte undervises i midlertidige bygninger. De samlede skader ved branden er opgjort til **ca. 100 mio. kr.**

Risikobaserede brandsyn

Med den kommende brandsynsbekendtgørelse indføres der en mere risikobaseret tilgang til optimal anvendelse af redningsberedskabets ressourcer, herunder gives der i et vist omfang mulighed for, at virksomhederne får ”mere frihed under mere ansvar”.

Det vil kunne fastholde virksomhedernes fokus på brandsikkerhed og fremme sikkerhedskulturen, hvis der etableres en egenkontrolordning, hvor virksomhederne registrerer de løbende kontroller digitalt. I den forbindelse kunne der overvejes en let tilgængelig digital løsning, hvor egenkontrollerne integreres med redningsberedskabernes brandsynssystemer. Herved skabes der grundlag for en forebyggende dialog for brandmyndighederne i forbindelse med brandsyn.

Det er også en mulighed at certificere virksomhederne i en ordning svarende til den, der anvendes i relation til arbejdsmiljø. Arbejdsmiljøcertificering er en indikator for, at virksomheden arbejder systematisk med arbejdsmiljøet. Dette kan være en fordel for virksomhedens image og mulighed for tiltrækning af arbejdskraft. Faktisk stiller kunder ofte krav om, at virksomheden skal være arbejdsmiljøcertificeret. Virksomheder med et certificeret arbejdsmiljøledelsessystem får en grøn ”Krone Smiley” på Arbejdstilsynets hjemmeside.

En tilsvarende ordning kan etableres indenfor brandforebyggelse.

Regelmæssigt eftersyn af elinstallationer

Det fremgår af Bygningsreglementet, at brandsikkerheden skal opretholdes i hele bygningens levetid, hvilket i praksis volder betydelige vanskeligheder for bygningernes ejere/brugere.

55 pct. af brandene i erhvervsbygninger skyldes elektricitet, typisk pga. nedslidning eller overbelastning af elinstallationer. Erfaringer fra ind- og udland taler klart for, at det er kosteffektivt at foretage regelmæssig termografering af eltavler, for eksempel som led i egenkontrol af brandsikkerheden. I både Norge, Sverige og Frankrig stiller forsikringsselskaberne krav til virksomheder om brug af el-termografering.

Større brandsikkerhed ved varmt arbejde

Af brandvæsenernes 5.916 udrykninger til bygningsbrande i 2014 havde de 1.927 årsagen ”Uforsigtighed”.

Forsikringsbranchen oplyser, at en betydelig del af disse skyldes ”varmt arbejde”, dvs. arbejde med brug af åben ild eller gnistproducerende værktøj som eksempelvis tagdækning eller arbejde med vinkelsliber.

Ved en målrettet indsats vil mange af disse brande kunne undgås – blandt andet ved at lade sig inspirere af vores nabolande, der har krav om et uddannelsescertifikat for at udføre varmt arbejde. Det gavner medarbejdernes sikkerhed, skaber et sikkert byggeri og forebygger, at virksomheder brænder ned, inden de overhovedet er blevet etableret.

Brand i Experimentarium forårsaget af varmt arbejde

Mandag eftermiddag d. 27. april 2015 opstod der brand i Experimentarium i Hellerup pga. varmt tagarbejde. Udover to tilskadekomne karakteriserede vagthavende Bo Schou Petersen fra Københavns Brandvæsen branden som »voldsom«.

DE KONKRETE MÅLSÆTNINGER

De positive eftervirkninger af en national strategi til forebyggelse af brand ses tydeligt hos vores nabolande, der alle har haft stor succes med at nedbringe antallet af omkomne, hospitalsindlagte - samt tabte arbejdspladser og andre negative følger, som brande har for samfundet. Indførelsen af en national brandforebyggelsesstrategi vil være en afgørende faktor i arbejdet med at bringe Danmark på niveau med vores europæiske naboer.

1. Færre dødsbrande

En halvering af dødsbrande pr. 10 år. Det vil sige, at der i 2026 maksimalt bør omkomme 40 mennesker ved brand i Danmark – det vil få os ned på niveau med Sverige.

2. Brande med mere end 5 omkomne skal ikke forekomme

En målsætning om at der ikke må opstå brande med mere end fem omkomne, vil tvinge aktører til anvende brandforebyggende elementer og moderne teknologi i større byggerier. Derved sikres, at der bygges og indrettes med mål for at miste så få menneskeliv som muligt ved brand.

3. Mere viden om brand

Samfundet skal blive bedre til at forebygge brande. Det kan kun ske ved at opsamle og systematisere viden fra alle brande. I dag undersøger politiet kun strafferetlige forhold ved brande. Øvrige brande undersøges kun i begrænset omfang. Bygningerne bliver mere komplicerede, og der anvendes nye materialer. Konsekvenserne af denne udvikling kendes ikke, og derfor øges behovet for mere viden om brande og deres udvikling og spredning.

4. Brande, som lammer samfundsfunktioner, skal ikke forekomme

I Norge var der i 2007 en brand i nogle kabler på Oslo Sentralstasjon. Branden medførte 20 timers afbrydelse af al togtrafik på Østlandet og afbrydelse af teletrafik i et stort område i ca. 10 timer. Det er en urimeligt stor konsekvens af en brand. Situationer hvor kritiske samfundsfunktioner lammes skal undgås.

5. Tab af uerstattelige kulturverdier ved brand skal ikke forekomme

Når først danske kulturverdier er brændt, er de ikke til at erstatte. Gennem danmarkshistorien har Danmark mistet flere vigtige historiske dokumenter, bygninger og kunstværker på grund af brand. Det må være både i vores og kommende generationers interesse at brandsikre vores allesammens danmarkshistorie.

6. Samfundets årlige værditab ved brand skal falde 10 pct. frem til 2020

Ifølge Forsikring & Pension ligger forsikringsselskabernes årlige udbetalinger for brandskade for bygning og løsøre på ca. 3 mia. kr. Danmark ligger højt på direkte og indirekte tab ved brand, men til gengæld lavt på omkostninger til brandvæsen. Det synes derfor ikke specielt sandsynligt, at der skulle være et stort samfundsøkonomisk potentiale for yderligere nedskæringer i udgifterne til redningsberedskabet – tværtimod.

7. Den samlede miljøbelastning ved brand skal i 2030 være halveret

I beredskabslovens formålparagraf står der, at ”Redningsberedskabets opgave er at forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljøet...”. Bedre brandforebyggelse vil bidrage til, at brande bliver færre og mindre, og dermed belaster nærmiljøet mindre.

8. Borgernes evne til at forebygge brand og reagere herpå skal øges

Dette mål er gennemgående for ovenstående målsætninger og er et middel til at forebygge tab af menneskeliv, arbejdspladser og værdier i Danmark.

DOKUMENTATION

FORORD

- <http://www.fmn.dk/nyheder/Documents/Aftale-om-redningsberedskabet-2013-2014.pdf>
- <http://www.fmn.dk/nyheder/Documents/Redningsberedskabets-Strukturudvalg-2014-Afrapporteringen.pdf>

SIDE 5

- <http://brs.dk/viden/statistik/doedsbrande/Pages/doedsbrande.aspx>
- https://brs.dk/viden/publikationer/Documents/Handlingsplan_for_nedbringelse_af_doedsbrande_i_danmark.pdf
- <http://www.sikkertrafik.dk/raad-og-viden/i-bil/doedstal.aspx>
- <http://www.faerdselssikkerhedskommissionen.dk/sites/kombelt.dev2.1508test.dk/files/filer/Handlingsplan%202013-2020%20Hver%20ulykke%20er%20%C3%A9n%20for%20meget%20-%20et%20f%C3%A6lles%20ansvar.pdf>
- <http://www.arbejdsmiljoviden.dk/Viden-om-arbejdsmiljoe/Hvad-er-arbejdsmiljoe/2020-planen>

SIDE 6

- http://brs.dk/viden/publikationer/Documents/Brandsikkerhed_almene_boliger_2009.pdf
- http://www.forsikringopension.dk/presse/Statistik_og_Analyse/analyser/Sider/uforsikrede_restgrupper_forbrugsundersogelsen.aspx

SIDE 7

- <https://www.msb.se/sv/Produkter--tjanster/Publikationer/Publikationer-fran-MSB/Ingen-ska-omkomma-eller-skadas-allvarligt-till-foljd-av-brand/>
- <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-35-2008-2009-/id559586/>
- <http://www.dsb.no/Global/Publikasjoner/2013/Andre/Nasjonalt%20kommunikasjonsstrategi%20brannsikkerhet.pdf>
- https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/313590/Fire_statistics_Great_Britain_2012-13__final_version_.pdf
- <http://www.theguardian.com/news/datablog/2009/oct/21/uk-population-data-ons>
- <http://www.cfoa.org.uk/14221>

SIDE 8

- http://brs.dk/viden/publikationer/Documents/Doedsbrande_2007.pdf
- <http://brs.dk/viden/statistik/doedsbrande/aarforaar/Pages/Aarforaar.aspx>
- www.brandsikkerbolig.dk
- <https://vimeo.com/139469774>

SIDE 9

- www.brandsikretage.dk

SIDE 10

- <http://www.trygfonden.dk/Nyheder/2015/05/Mange-ramt-af-brand-i-hjemmet>
- <http://brs.dk/viden/publikationer/Documents/Redningsberedskabets%20Statistik%202015.pdf>
- <http://brandkadet.dk/>

SIDE 11

- http://www.food-supply.dk/article/view/92764/rose_poultry_genabnet_efter_brand#.ViYoO3bU8a

SIDE 12

- <http://maaloev.xl-byg.dk/ja-historie/>
- <http://stiften.dk/krimi/genstridig-brand-i-byggemarked-under-kontrol#!>

SIDE 13

- <http://www.dr.dk/nyheder/htm/baggrund/tema2004/seest/67.htm>
- <http://www.forsikringopension.dk/virksomheder/fpsikring/brand/Sider/statistik.aspx>

SIDE 17

- <http://arbejdstilsynet.dk/da/regler/bekendtgorelser/a/anerkendt-aarbejds miljoecertifikat-opnaaet-gennem-inspektion.aspx>
- <http://www.forsikringopension.dk/virksomheder/fpsikring/brand/Sider/statistik.aspx>

SIDE 18

- <http://brs.dk/viden/publikationer/Documents/Redningsberedskabets%20Statistik%202015.pdf>

BRANDSIKKERT DANMARK

- En national forebyggelsesstrategi